

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ –ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ “ΚΕΙΜΕΝΟ 1”

«Ανθρώπινα δικαιώματα, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός»

Η φτώχεια είναι συχνά η αιτία αλλά και το αποτέλεσμα της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παρ’ όλα αυτά, η σχέση ανάμεσα στην ακραία ανέχεια και στην καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παραμένει στο περιθώριο του πολιτικού διαλόγου και των αναπτυξιακών πολιτικών. Προκειμένου να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή σε αυτήν την τόσο καίρια, αν και συχνά παραμελημένη σχέση, η φετινή Διεθνής Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις 10 Δεκεμβρίου, είναι αφιερωμένη στον αγώνα κατά της φτώχειας. Το γεγονός αυτό δεν πρέπει να αποτελέσει μόνο μια ευκαιρία για προβληματισμό, αλλά και μια έκκληση προς τις κυβερνήσεις και τις οργανώσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να διασφαλίσουν για όλους μια ζωή με αξιοπρέπεια.

Όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα -η ελευθερία του λόγου, το δικαίωμα της ψήφου, το δικαίωμα στην τροφή, στην εργασία, στην υγειονομική περίθαλψη και στη στέγαση- είναι βαρύνουσας σημασίας για τον φτωχό πληθυσμό καθώς η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός συνδέονται άμεσα με τις διακρίσεις, την άνιση πρόσβαση σε πόρους και ευκαιρίες, τον κοινωνικό και πολιτισμικό στιγματισμό.

Προσπάθεια για εκπαίδευση

Η αποστέρηση των δικαιωμάτων τους, καθιστά πιο δύσκολο για τα φτωχά κοινωνικά στρώματα να συμμετάσχουν στην αγορά εργασίας και να έχουν πρόσβαση σε βασικούς πόρους και υπηρεσίες. Σε πολλές κοινωνίες, η προσπάθεια των φτωχών ανθρώπων να απολαύσουν τα δικαιώματά τους στην εκπαίδευση, στην υγειονομική περίθαλψη και στη στέγαση παρεμποδίζεται, απλώς και μόνο επειδή δεν διαθέτουν τα απαραίτητα οικονομικά μέσα. Αυτό, με τη σειρά του, παρακωλύει τη συμμετοχή τους στη δημόσια ζωή, τη δυνατότητά τους να επηρεάσουν τις πολιτικές που τους αφορούν και την προσφυγή τους σε ένδικα μέσα για την αποκατάσταση της αδικίας.

Εν ολίγοις, φτώχεια δεν σημαίνει μόνο ανεπαρκή εισοδήματα και υλικά αγαθά, αλλά και έλλειψη πόρων, ευκαιριών και συνθηκών ασφάλειας, έλλειψη που υπονομεύει την αξιοπρέπεια και κάνει τους φτωχούς ακόμη πιο ευάλωτους. Η φτώχεια έχει να κάνει επίσης με την εξουσία: καθορίζει το ποιος την ασκεί και ποιος όχι, τόσο στη δημόσια ζωή όσο και στην οικογένεια. Το να φτάσει κανείς στην καρδιά του σύνθετου πλέγματος των σχέσεων εξουσίας στο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πεδίο είναι κρίσιμης σημασίας για την κατανόηση και αντιμετώπιση παγιωμένων μορφών διακρίσεων, ανισοτήτων και αποκλεισμών που καταδικάζουν τα άτομα, τις κοινωνίες και τους λαούς σε πολλές γενιές φτώχειας.

Εν τούτοις, η φτώχεια συχνά θεωρείται ως μια λυπηρή αλλά τυχαία κατάσταση ή ως ένα αναπόφευκτο αποτέλεσμα αποφάσεων και γεγονότων που διαδραματίζονται κάπου αλλού, ή ακόμη ως μια κατάσταση για την οποία αποκλειστική ευθύνη έχουν όσοι την υφίστανται.

Μια συνολική προσέγγιση με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν θα αντιπαλέψει μόνο τους μύθους και τις λαθεμένες αντιλήψεις γύρω από τον φτωχό πληθυσμό, αλλά θα βοηθήσει, κι αυτό είναι ίσως σημαντικότερο, στην εξεύρεση βιώσιμων και δικαιότερων λύσεων, ικανών να οδηγήσουν στην εξάλειψη της φτώχειας.

Αναγνωρίζοντας τη ρητή υποχρέωση των κρατών να προστατεύουν τους πληθυσμούς από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, η προσέγγιση αυτή υπογραμμίζει την ευθύνη των κυβερνήσεων για τη δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος που θα προάγει την κοινωνική ευημερία.

Επιπλέον, δίνει την ευκαιρία στους φτωχούς ανθρώπους να συμμετάσχουν στη διαμόρφωση πολιτικών για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους, και να καταφύγουν σε ένδικα μέσα όποτε τα δικαιώματα αυτά καταπατούνται.

Υπάρχουν οι ισχυρές νομικές βάσεις για μια τέτοια προσέγγιση. Όλα τα κράτη έχουν επικυρώσει τουλάχιστον μια από τις επτά βασικές διεθνείς συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ το 80% έχουν επικυρώσει τέσσερις ή και περισσότερες. Επιπλέον, η διεθνής κοινότητα έχει συνυπογράψει τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας, οι οποίοι θέτουν ξεκάθαρους στόχους για κοινή διεθνή δράση, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η φτώχεια και η περιθωριοποίηση. Η Παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής του ΟΗΕ το 2005 επαναβεβαίωσε αυτή τη δέσμευση.

Μέτρα κρατών

Ασχετα με την έλλειψη πόρων, τα κράτη μπορούν να λάβουν άμεσα μέτρα για την καταπολέμηση της φτώχειας. Η εξάλειψη των διακρίσεων, για παράδειγμα, θα άνοιγε σε πολλές περιπτώσεις τον δρόμο για τη συμμετοχή των φτωχών στην αγορά εργασίας και θα έδινε στις γυναίκες και τις μειονότητες πρόσβαση στην απασχόληση. Η παιδική θνησιμότητα μπορεί να μειωθεί μέσω αποτελεσματικών, χαμηλού κόστους και χαμηλής τεχνολογίας παρεμβάσεων. Από την πλευρά τους, τα κράτη που είναι σε θέση να παράσχουν βοήθεια θα πρέπει να βγουν μπροστά και να βοηθήσουν.

Σε αντίθετη περίπτωση, η απάθεια και η στενή αντίληψη περί εθνικού συμφέροντος μπορεί να σταθεί εμπόδιο στα ανθρώπινα δικαιώματα και την εξέλιξη, προκαλώντας τόσο ζημιά όσο και οι διακρίσεις. Τον χρόνο που πέρασε, ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας Πολ Γούλφοβιτς, υπογράμμισε ότι «δεν δικαιολογείται ηθικά οι πλούσιες χώρες να δαπανούν 280 δισεκατομμύρια δολάρια κάθε χρόνο – ποσό που σχεδόν ισούται με Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της Αφρικής και τετραπλάσιο του συνολικού ύψους της διεθνούς αναπτυξιακής βοήθειας- για τη στήριξη των αγροτών τους».

Ο Κόφι Ανάν

Σε μία από τις τελευταίες ομιλίες του ως Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, ο Κόφι Ανάν δήλωσε πως θεωρεί ως ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της θητείας του, το ότι η παγκόσμια προσοχή στράφηκε στον αγώνα ενάντια στη φτώχεια. Είχε τονίσει πως η φτώχεια συνοδεύεται από ένα ιδιαίτερο αίσθημα αδυναμίας και από φαινόμενα προσβολής της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας. Κυρίως, όμως, ο Γενικός Γραμματέας αναγνώρισε τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ασφάλεια και την ανάπτυξη ως απαραίτητα συστατικά ενός κόσμου στον οποίο όλοι θα απολαμβάνουν μεγαλύτερη ελευθερία.

Καθώς ένας στους επτά κατοίκους αυτού του κόσμου μαστίζεται από την πείνα, η εν λόγω ελευθερία εξαρτάται από την καταπολέμηση της φτώχειας, που αποτελεί μία από τις σοβαρότερες προκλήσεις της εποχής μας για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Της Louise Arbour/ Υπάτης Αρμοστού του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα-Newsroom-09.12.2006 •

08:00

“ΚΕΙΜΕΝΟ 2”

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ “ΚΕΙΜΕΝΟ 3”

«Στην κοιλάδα με τους ροδώνες» Νίκος Εγγονόπουλος

«Αλήθεια -των αδυνάτων αδύνατο
ποτές δεν εκατάφερα να καταλάβω /
αυτά τα όντα που δεν βλέπουνε
το τερατώδες κοινό γνώρισμα τ' ανθρώπου /
το εφήμερο της παράλογης ζωής του
κι ανακαλύπτουνε διαφορές
γιομάτοι μίσος διαφορές
σε χρώμα δέρματος /φυλή / θρησκεία»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

¹ https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcS0Te2aGrTPnjtUB5XHBdlkmjvrl_F0WHqc1g&usqp=CAU

A.1. Να αποδώσετε περιληπτικά το νόημα των παραγράφων 3 έως 5 «Η αποστέρηση των δικαιωμάτων... όσοι την υφίστανται» σε περίπου 60-80 λέξεις

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

B.1. Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις με ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ που αφορούν στο “κείμενο 1” και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

α. Η φτώχεια είναι η μόνη αιτία παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

β. Η φτώχεια συνεπάγεται και έλλειψη αξιοπρέπειας.

γ. Η αποστέρηση των δικαιωμάτων στους φτωχούς τους εμποδίζει να συμμετάσχουν στην αγορά εργασίας.

δ. Η παιδική θνησιμότητα δεν περιορίζεται αν χρησιμοποιηθούν χαμηλού κόστους και χαμηλής τεχνολογίας παρεμβάσεις από τις κυβερνήσεις.

ε. Οι οικονομικά εύρωστες χώρες δαπανούν χρήματα για την εξυγίανση κλάδων τους υπερδιπλάσια των χρημάτων , που θα χρειαζόνταν για την ανάπτυξη των υπανάπτυκτων χωρών.

Μονάδες 10

B.2.α. Να αποδώσετε τον τρόπο που επιτυγχάνεται η συνοχή στην πρώτη παράγραφο του κειμένου.

Μονάδες 7

B.2.β. Να εντοπίσετε τον τρόπο πειθούς που χρησιμοποιείται στην ένατη παράγραφο του κειμένου.

Μονάδες 8

B.3. Σύμφωνα με την εικόνα του “κειμένου 2”, πώς κρίνετε ότι η σωστή παιδεία από την οικογένεια από τα πρώιμα χρόνια, μπορεί να εμφυσησει στο παιδί το σεβασμό για τη διαφορετικότητα του άλλου. Να αναπτύξετε την άποψή σας σε μία παράγραφο 70 -90 λέξεις.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Γ

Γ.1. Να αποδώσεις εάν το ποίημα ανήκει στην παραδοσιακή ή στη μοντέρνα ποίηση και να αναφέρεις όλα τα στοιχεία που επιβεβαιώνουν αυτή την άποψη.

Μονάδες 30

Μονάδες 8

Γ.2. Ποια πιστεύετε είναι η χρησιμότητα της επανάληψης της λέξης «διαφορές» στο εν λόγω ποίημα ; Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας το θεματικό κέντρο;

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Δ

Δ.1. Σε μία επιστολή που θα αποστείλετε στον Γενικό γραμματέα του Ο.Η.Ε να καταδείξετε τις συνήθεις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις αναπτυσσόμενες χώρες και να προτείνετε τρόπους για την εξυγίανσή τους από τις κυβερνήσεις σε παγκόσμια κλίμακα σε 300 -400 λέξεις.

Μονάδες 30

Φιλοσοφικοί Διαλόγοι